

Mitropolitul Ilarion: a-L descoperi pe Hristos oamenilor este principala noastră îndatorire misionară

Extras dintr-un interviu al președintelui Departamentului pentru Relații Bisericești Externe al Patriarhiei Moscovei, Mitropolitul Ilarion de Volokolamsk, acordat ziarului italian Corriere della sera.

- Vlădica, în prefața cărții dumneavoastră despre F.M. Dostoievski, ați scris despre scriitorul rus ca despre un apostol și prooroc. În opinia dumneavoastră, există ceva special în opera lui Dostoievski care ar putea să îi ajute pe ortodocși și catolici să se apropie?

- Cred că valoarea lui Dostoievski pentru noi, creștinii, constă în faptul că lucrările sale încearcă constant să-l aducă pe cititor la Hristos. Am să vă dau un exemplu. Am vizitat recent una dintre universitățile din Moscova. Acolo erau câteva sute de profesori și studenți. Am întrebat: „Care dintre voi l-a citit pe Dostoievski?”. Toată lumea a ridicat mâinile. Atunci am întrebat: „Dar cine din voi a citit Evanghelia?”. Aproximativ un sfert dintre cei prezenți au ridicat mâinile.

Mulți oameni din lume află despre Rusia, Ortodoxie și despre spiritualitatea rusă din operele lui Dostoievski: el a fost tradus în toate limbile în care există o cultură scrisă. A vrut sau nu Dostoievski, dar a devenit un apostol al lui Hristos. Prin opera sa, a mărturisit despre Domnul chiar și în epoca sovietică, când literatura religioasă a fost interzisă în URSS. Iar prooroc poate fi numit pentru că a avertizat asupra dezastrelor iminente. A fost singura personalitate intelectuală care a intuit esența demonică din

ideologia revoluționară socialistă. Multă lume de la noi credea că socialismul venea să înlocuiască capitalismul. Iar Dostoievski a arătat că socialismul venea să înlocuiască creștinismul. El a arătat esența anticreștină și malefică a ideologiei care promitea oamenilor fericirea fără Dumnezeu. A vorbit despre faptul că este imposibil să clădești o asemenea himeră, iar în persoana Domnului Iisus Hristos a văzut cel mai mare exemplu moral pentru întreaga omenire.

În romanele sale, Dostoievski a încercat să apropie cititorul nu numai de o înțelegere a învățăturilor lui Hristos, ci, mai ales, a personalității Sale. A făcut acest lucru în felul său caracteristic, creând chipuri de eroi asemănători cu Hristos, precum prințul Mășkin din romanul „Idiotul”, starețul Zosima și Alioșa din „Frații Karamazov”, Tihon din „Demonii” și, desigur, Hristos din „Marele Inchizitor”.

- În curând, la Vatican, se va deschide Sinodul Episcopilor. În legătură cu acest Sinod, Papa Francisc, mulți cardinali și episcopi spun că în aceste vremuri creștinii se află într-o lume păgână și că trebuie să se comporte ca niște apostoli, să se adreseze unui public care este, de fapt, păgân. Dumneavoastră împărtășiți această opinie? Ce puteți spune despre aceasta?

- Cred, pe de o parte, că trăim într-o epocă în care aproape nu apar obstacole pentru misiunea noastră creștină, cel puțin în acele teritorii care aparțin în mod tradițional zonei culturale creștine. Acest lucru este valabil atât pentru Rusia, cât și pentru o serie de alte țări care au făcut parte din Uniunea Sovietică.

Timp de 70 de ani am trăit într-o situație în care Biserica era sub interdicție de facto, când nu putea să se angajeze în activități misionare, educative sau caritabile. Dar, de peste 30 de ani, trăim în condiții complet diferite. Aș spune că aceste condiții din spațiul post-sovietic sunt în multe privințe unice.

De la colegii mei din țările occidentale aud în permanență despre criza vocațiilor, despre o scădere a numărului de credincioși. Aud cum se închid bisericile, cum sunt reprofile în instituții seculare, sau chiar vândute pentru a deveni clădiri de cult ale altor confesiuni. La noi, slavă lui Dumnezeu, nu se întâmplă așa ceva. Dimpotrivă, deschidem aproximativ o mie de biserici noi în fiecare an. În ultimii 30 de ani am deschis și aproape o mie de mănăstiri noi. Ca și înaintea, sute și mii de tineri studiază la noi teologia.

Dar aceasta nu înseamnă că am reușit atât de multe în lucrarea misionară încât putem să ne oprim la cele realizate. S-au făcut multe, dar avem de lucrat și la altele. De exemplu, în Rusia, mulți oameni sunt botezați în credința ortodoxă, dar înțeleg foarte prost ce este Ortodoxia. Cred că în acel auditoriu despre care am vorbit la începutul acestui interviu, probabil 90 la sută erau botezați. Însă numai un sfert dintre ei, după cum s-a dovedit, au citit Evanghelia. Iar aceasta înseamnă că avem în față un spațiu deschis pentru activități educaționale. Acești oameni, despre care am povestit, nu sunt păgâni. Ei se consideră creștini ortodocși, însă, dacă nici măcar ei nu au citit Evanghelia, atunci este vorba mai degrabă despre o Ortodoxie nominală, decât despre una reală.

Diminuarea distanței dintre creștinismul nominal și cel real este principala noastră sarcină în prezent. A-L descoperi pe Hristos oamenilor și a le arăta de ce este important pentru ei reprezintă cea dintâi și cea mai importantă sarcină misionară a noastră.